

№ 225 (20988)

2015-рэ илъэс

МЭФЭКУ ШЭКІОГЪУМ и 26-рэ

> кыхэтыутыгьэхэр ыкіи нэмыкі къэбархэр тисайт ижьутьотэцтых WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Адыгеим и ЛІышъхьэ

хэлэжьагъ

Урысыем и Къэралыгъо Совет ипрезидиум изэхэсыгьоу Нижний Тагил щыкІуагъэр зыфэгъэхьыгъагъэр Урысые Федерацием ишъолъырхэм ІэкІыб къэралхэм къаращыхэу къаlэкlахьэхэрэр ежьхэм къыдагъэкіынхэм ылъэныкъокіэ къэралыгъо политикэр зэрагъэцакіэрэм иІофыгъохэр ары. Зэхэсыгъом тхьамэтагьор щызезыхьагьэр хэгьэгум и Президентэу Владимир Путиныр ары. Адыгеим и Ліышъхьэу Тхьакіущынэ Аслъан а зэхэсыгъом июфшіэн хэлэжьагъ.

Урысыем и Президент зэхэсыгъор къызэ уихызэ къызэрэкІигьэтхъыгьэмкІэ, Іэшъхьэтет пстэуми пшъэрыльэу апашъхьэ итыр ІэкІыб къэралхэм къаращырэ товархэр, сыд ишІыкІэми, хэгъэгум къыщыдагъэкІыхэзэ ашІынхэр арэп, нэмыкіхэм къытіэкіагъахьэщтыгъэ продукцием енэкъокъун зылъэкІыщт товархэр жъугъэу къыдэгъэкІыгъэнхэм иІоф гъэтэрэзыгъэныр ары нахь.

— МыщкІэ анахь мэхьанэ зи Іэхэм ащыщыр хэгьэгур зыфэныкъохэр, экономикэм ихэхъоныгъэк Іэ апшъэрэ мэхьанэ зиІэхэр, шьольырхэм нахь къадэхъурэ лъэныкъохэр къыдэлъытэгъэнхэр ары. НепэкІэ отраслэ план 20 фэдиз сатыумкІэ Министерствэм ыухэсыгь. Ахэм продукт ык Іи технологие минит/ум ехъу къызэльаубыты. Гухэльэу тиІэхэр къыддэхъунхэм пае шlyагъэ къэзытын зылъэкІыщт механизмэхэр зэкІэ къызфэдгъэфедэнхэ, ІофтхьэбзакІэхэм кІэщакІо афэхъухэрэм мылькукІэ тишІуагьэ ядгьэкІын фае. МыщкІэ проектхэм япхыгъэу капрэхэм мэхьанэшхо яІэу щыт. Шъолъыр пстэуми япащэхэм сяльэІу профессиональнэ гьэсэныгъэм ихэхъоныгъэкІэ Іофыгъоу къэуцугъэхэм анахьэу *анаІэ атырадзэнэу,* — къыІуагъ Владимир Путиным.

Урысые Федерацием и Президент предпринимательствэм ихэхъоныгъэкІэ зишІуагъэ къэкІонэу ылъытэхэрэр къыхигъэщыгъэх: *промышленностым*

ихэхъоныгъэкІэ Фондым фэгъэкІотэныгъэ зыхэлъ чІыфэу къы ахыщтхэр, инвестиционнэ зэзэгъыныгъэ хэушъхьафыкІыгъэхэу 2016-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу аублэщтхэр, промышленнэ предприятиехэу икіэрыкіэу зэхащэжьыхэрэм апае хэбзэ ахь фэгьэкІотэныгъэ инхэр гъэфедэгъэнхэр.

Іофыгьоу зэхэсыгьом зыщатегущыІагъэхэмкІэ Адыгеим анахьэу ынаІэ зытыригъэтыщтыр мэкъу-мэщымрэ гьомылэпхъэш промышленностымрэ ары. 2015-рэ илъэсым АПК-м федеральнэ ІэпыІэгъоу къыритыгъэр сомэ миллион 500-м ехъу. Джыри республикэ бюджетым сомэ миллиони 158-рэ ащ пае къыхагъэкІыгъ.

— Республикэм исектор гъэнэфагъэ къэралыгъо ІэпыІэгъу етыгъэнымк і э анахь мэхьанэшхо зи і эльэныкъохэм мы ильэсым икіэрыкіэу тахэпльэжьыгь. Пстэуми апэу зэшІуахырэ Іофтхьабзэхэр зытегьэпсыхьагъэхэр производственнэ предприятиехэр ары. Ахэм икІэрыкІэу зызэтырагъэпсыхьажьын, къыдагъэк ырэр нахыыбэу ыкІи нахьышІоу ашІыным пае оборудование зэфэшъхьафхэр къызы Іэк Іагъэхьанхэ фаеу хъущт. Промышленнэ предприятиехэм апае автотранспорт гьэнэфагьэхэр, технологие льэныкъомкІэ оборудованиер къыз Іэк Іагъэхьаным пае мылъкоу ящык Іагъэм щыщ Іахь

афальэгьужьы. Производствэхэр уахътэм диштэу нахь зэтегъэпсыхьагъэ хъунхэм пае лизинг тынхэм, чІыфэхэмкІэ процентхэм язы Іахьхэр афэтльэгьужьыщтых, — къыхигъэщыгъ ТхьакІущынэ Аслъан.

Мэкъу-мэщым ылъэныкъокІэ Іофтхьабзэу рахьухьагьэхэр гьэцэкІагъэ хъунхэм пае республикэ къэралыгъо программэу мэкъу-мэщым ылъэныкъокІэ агъэнэфагъэм зэхъокІыныгъэхэр фашІыщтых. Программэ гуадзэхэр щыІэ хъущтых хэтэрыкІхэм якъэгъэкІынкІэ, щэм икъэхьыжьынкІэ, былым лъэпкъышІухэм ыкІи чылапхъэхэм якъыхэхынкІэ, социальнэ гъэшхэным исистемэ иинфраструктурэ ылъэныкъокіэ ыкіи нэмыкіхэмкіэ.

— Урысые бизнесым къэралыгьо Іэпы Іэгьу етыгьэным пае амалык Іэхэу агъэунэфыхэрэм, хэгъэгум ипащэу Владимир Путиным зигугъу къышІыгъэхэм амал къатыщт ІэкІыб къэралхэм къарытщыщтыгъэ товархэм ачІыпІэ ихьащтхэм нахь льэшэу, нахь шІуагьэ хэльэу тынаІэ атетыдзэнэу. Тэ тиреспубликэкІэ амалэу тиІэхэмрэ федеральнэ гупчэм Іэпы Іэгьоу къытитыщтымрэ зэкloy, зэдиштэу, амал зэриlэкlэ нахь шlогьэ ин къытэу зэдэдгъэфедэн гухэль ти . А Іофтхьабзэхэр тэрэзэу зэшютхыхэмэ, цІыфхэм хэгьэгум къыщыдагьэк ыгьэ продукцие дэгъу аІэкІэдгъэхьан тльэкІыщт, — къыІуагъ Адыгеим и Лышъхьэ.

Зэнэкъокъу зэхащагъ

ИлъэсыкІэ елкэм иІэпэщысэ анахь дэгъу шіыгъэнымкіэ зэнэкъокъоу «Артелка» зыфиlорэр къалэу Мыекъуапэ шэкіо.

Къэлэ администрацием ипресс-къулыкъу къызэрэщытаlуагъэмкіэ, хэнд-мэйдым иІэпэІасэхэм язэнэкъокъу тшоІнш еденешя ыкІи блэкІыгъэ илъэсыкІэ мэфэкІхэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкІэ, цІыфыбэм агу рихьэу хэлажьэх.

ЫпэкІэ едзыгьо зэфэшьхьафэу зэрэзэтеутыгъагъэхэм нэмыкІэу мыгъэ кІэу бэ къыхагъэхьагъэр: «Елкагигант» (сантиметрэ 70-м нахь лъагэу), «Елочка-открытка» (сантиметрэ 30-м нэс), «Елка в новогодней композиции», нэмыкІхэри. Зэнэкъокъум хэлэжьэщтхэм аныбжь гъэнэфагъэп. Іэпэ-Іасэхэм яІэшІагъэхэр шэкІогъум и 18-м къыщегъэжьагъэу тыгъэгъазэм и 14-м нэс аштэщтых.

Культурэм и Унэу «Гигантым» къыщызэlуахыщт арт-ель анахь дэгъухэм якъэгъэлъэгъон мэфэкІ зыгъэпсэфыгъо мафэхэм цІыфхэр еплъынхэ алъэкІыщт.

ІЭШЪЫНЭ Сусан.

Ныбджэгъу лъапІэхэр! Тигъэзетеджэхэу Шэуджэн районым щыпсэухэрэр!

Гъэзетэу «Адыгэ макъэмрэ» район гъэзетэу «Зарямрэ» яредакциехэм зэзэгъыныгъэ зэрэзэдашІыгъэм тетэу, «Адыгэ макъэм», индексэу И2161-рэ зиіэм, 2016-рэ илъэсым иапэрэ

илъэсныкъо гъэзетэу «Зарям» иредакцие зычіэт унэм сомэ 205-кіэ шъущыкіэтхэн шъулъэкіыщт. Мы кіэтхакіэр зыгъэфедэхэрэм ежьхэм «Адыгэ макъэр» «Зарям» иредакцие чахыжьызэ ашыщт.

Ныбджэгъу лъапіэхэр, шъукіатх «Адыгэ макъэм». КІэтхэныр тыгъэгъазэм и 24-м тэухы!

2016-рэ илъэсым иапэрэ илъэсныкъо кlэтхэгъу уахътэр макlo. «Адыгэ макъэр» мыщ фэдэ уасэхэмкІэ почтэм иотделениехэм къащишъутхыкІын шъулъэкІыщт:

индексэу И2161-рэ зиlэр — сомэ 860-рэ чапычи 10-кlэ; индексэу И2162-рэ зиіэр — сомэ 841-рэ чапыч 98-кіэ.

Къалэу Мыекъуапэ щыпсэурэ гъэзетеджэхэр!

Редакцием дэжь щыт киоскым «Адыгэ макъэм» соми 150-кІэ шъущыкІэтхэн шъулъэкІыщт. (Мыщ щыкІатхэхэрэм киоскым ежь-ежьырэу гъэзетыр чахыжьзэ ашыщт);

Къалэу Мыекъуапэ дэт хъызмэтшІапІэхэу, организациехэу, учреждениехэу корпоративнэ шіыкіэм тетэу гъэзет экземпляр 15-м къыщымыкІэу къизытхыкІыхэрэр редакцием сомэ 200-кІэ щыкІэтхэнхэ алъэкІыщт.

Университетхэу, институтхэу, еджапіэхэу корпоратив**нэ шіыкіэм** тетэу гъэзет **экземпляр 15-м** къыщымыкіэу къизытхыкIын зимурадхэр редакцием **соми 150-кIэ** щыкIэтхэнхэ алъэкІыщт. Мыхэм къыратхыкІыгъэ гъэзетхэр яІофшІапІэхэм редакцием афещэжьы.

сыгьом щальытагь. Нэжь-Іужьхэм, ныбжьыкІэ организациехэм кіэлэеджакіохэр аіукіэхэу, гущыІэгьу зэфэхъухэу, спортым ылъэныкъокІи зэфэшъхьаф Іофтхьабзэхэр ашlыхэ зыхъукІэ, ыпэкІэ къыщытІогьэ пчъагьэхэр нахь макІэ хъунхэу зэхэсыгьом къекІолІагъэхэм алъытагъ.

– ЗэкІэми тызэкъотэу кІэлэцІыкІухэм яфитыныгъэхэр къэтэжъугъэухъумэх, — ею КіэлэцІыкІу фондым ипащэу Татьяна Гоголевам. — Сабыйхэм ежь-

Кавказ лъэпкъхэм яфестиваль

Кавказым щыпсэурэ льэпкъхэм якультурэ фэгъэхьыгъэ я 5-рэ юбилейнэ фестиваль Москва

шэкіогъум и 27-м щызэхащэщт. Ар къэралыгъо концерт залэу «Урысыер» зыфиюрэм щыкющт. Культурэм имэфэкІ кавказ республикэхэм яліыкіохэр, общественнэ Іофышіэхэр, спортсмен ціэрыіохэр хэлэжьэщтых.

Іофыгьуабэ къыщаІэтыгъ

Адыгэ Республикэм и Общественнэ палатэ пленарнэ зэхэсыгъо мы мафэхэм иlагъ. Ар зэрищагъ палатэм ипащэу Устэ Руслъан.

Зэхэсыгъом хэлэжьагъэх вице-премьерэу Наталья Широковар, АР-м хэгъэгу кіоці ІофхэмкІэ иминистрэу Александр Речицкэр, АР-м псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Галина Савенковар, прокуратурэм, гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ Министерствэм ялІыкІохэр, республикэ ыкІи Мыекъопэ къэлэ клиническэ сымэджэщхэм яврач шъхьаІэхэр, нэмыкІхэри.

Зэхэсыгъом зытегущыІэнхэу агъэнэфэгъэ Іофыгъохэр къамыІэтыхэзэ, Адыгэ Республикэм и Общественнэ палатэрэ Роспотребнадзорым и ГъэІорышІапІэу Адыгеим щыІэмрэ ыпэкІэ Іоф зэрэзэдашІэштыр къэзыушыхьатырэ зэзэгъыныгъэм зэдыкІэтхагъэх. Зыныбжь имыкъугъэхэм бзэджэшІагъэ зэрамыхьаным фэшІ шІэгъэн фаехэм ыкІи ахэм яфитыныгъэхэм афэгъэхьыгъагъ апэрэ Іофыгьоу зэхэсыгьом къыщаІэтыгьэр. АР-м хэгьэгу кіоці Іофхэмкіэ иминистрэу Александр Речицкэм къы-

зэриІуагъэмкІэ, зыныбжь имыкъугъэхэм бзэджэшІагъэу зэрахьагъэр мы илъэсым проценти 4,3-кІэ нахьыбэ хъугъэ.

– НэмыкІ цІыфым имылъку атыгъугъэу гъогогъуи 107-рэ, хъункІагьэхэу — 13, гьэпцІагьэ зыхэль бзэджэшІагьэу — 5, автотранспортыр рафыжьагьэу 5 хэбзэухъумэкІо къулыкъум иорганхэм агъэунэфыгъ. Зыныбжь имыкъугъэхэм гьогогъуитІурэ наркотикхэр хэбзэнчъэу агъэзекІуагъэу къыхэдгъэщыгъ. КъэІогьэн фае мыщ фэдэ бзэджэшІагьэ зэрахьагьэу блэкІыгъэ илъэсым зэрэтымыгъэунэфыгъэр, — къыІуагъ Александр Речицкэм.

Хьыкумым зэригъэунэфыгъэмкІэ, зыныбжь имыкъугъэ нэбгыри 129-мэ уголовнэ Іоф блэкІыгъэ илъэсым нахьи проценти 10-кІэ нахыыб. Мыхэм ащыщэу нэбгырэ 36-мэ — илъэс 14 — 15, 93-мэ илъэс 16 — 17 аныбжь. Ахэм ащыщэу нэбгырэ 14-р пшъэшъэжъыех.

2015-рэ илъэсым ишэкІогъу мазэ и 1-м ехъулІэу Адыгеим хэгъэгу кіоці Іофхэмкіэ и Министерствэ ипэшІорыгъэшъ учетхэм зыныбжь имыкъугъэ нэбгырэ 256-рэ ахагъэуцуагъ. Сабыим ипІун икъу фэдизэу

лъымыплъэрэ ны-ти 145-рэ джащ фэдэу ащ хэтых.

Зыныбжь имыкъугъэ кІэлэцыкіухэм бзэджэшіагьэ зэрамыхьаным, ащ фэдэхэм япчъагъэ нахь макіэ шіыгъэным фэюрышерэ пэшюрыгъэшъ Іофтхьабзэу республикэм щызэхащэхэрэм Александр Речицкэр къатегущы агъ. Ащ къызэрэхигьэщыгьэмкІэ, гьэсагьэу, дэгьоу еджэу, спортымкІи гъэхъагъэхэр зиІэ ныбжыыкІэхэр кІэлэеджакІохэм гущыІэгъу афэбгъэхъунхэ, ежь ищысэкІэ гьогу занкІэ языгьэльэгьущтхэр нахьыбэрэ Іофтхьабзэхэм ахэбгъэлэжьэнхэ фае.

Зыныбжь имыкъугъэ ныбжьыкІэхэм бзэджэшІагьэ зэрамыхьаным пае пэшІорыгьэшь Іофтхьабзэхэр нахьыбэрэ республикъафызэlуахыгъ. А пчъагъэр кэм щызэхащэнхэ фаеу зэхэ- *тырихыгъэх*.

хэм ятарихъ, якультурэ имызакъоу, нэмыкіхэм яехэри ашіогъэшІэгьон, зэрагьашІэ ашІоигъу. Тызэгъусэу форумхэр зэхэтэжъугъащэх, гуфэбэныгъэ зэфыряІэу тикІэлэцІыкІухэр къэтэджынхэм тыдэжъугъэлажь.

Сабыим ицІыкІугьом къыщегъэжьагъэу зэрыджэгурэ джэгуалъэхэм уалъыплъэн фаеу елъытэ Галина Савенковам.

Ны-тыхэм кІэлэцІыкІум икомпьютер фытыратхэрэ джэгукІэхэм янахьыбэм ащызэзаох. ИцІыкІугъом къышегъэжьагъэу едугеждыда мехедефа мехым сабыим нэмыкІхэм ялыуз къыгурымыІоу къэтэджы. Ащ зэкІэри къыщежьэ, — къыІуагъ Галина Савенковам.

Адыгэ Республикэм ибзылъфыгьэхэм я Союз ипащэу Светлана Дорошенкэм унагьор зэкІэми альапсэу ельытэ. Сабый дэгъури, бзэджашІэри ащ щапІу, щалэжьы. Унагьом мэхьанэшхо зэрептын фаер игущыІэ къыщыхигъэщыгъ ыкІи ащ игъэпытэн, икъэухъумэн удэлэжьэн зэрэфаер къыІуагъ.

Адыгеим щыпсэурэ цІыфхэм диспансеризациер зэрактурэр джащ фэдэу зэхэсыгъом къыщаІэтыгъэ Іофыгъохэм ащыщ, 2015-рэ илъэсым пыкІыгъэ мэзипшіым къыкіоці нэбгырэ 30074-рэ ащ къыхырагъэубытагь. Агъэкощырэ комплексхэр яІэпыІэгьоу врачхэр нахыыбэрэ районхэм кlохэу рагъэжьагъ. ЦІыфхэм япсауныгъэ изытет зэрагъашіэ, Іэпыіэгъу афэхъух. УплъэкІунэу ашІыгьэхэм къызэрагъэлъагъорэмкІэ, диспансеризациер зыкlугьэхэм гу-лъынтфэ, шъоущыгъу узхэр, жъэгъэузыр ары анахь къахагъэщыхэрэр. Ащ фэдэ гумэкІыгъо зиІэхэм япчъагъэ нахь макІэ шІыгьэным пае зыдэлэжьэн фэе лъэныкъохэм зэхэсыгъом ащытегущыІагъэх.

Мыхэм ыкІи нэмыкІ Іофыгьохэм Іофтхьабзэм къекІолІагъэхэм яшІошІхэр къараІолІагь, унэшъо гъэнэфагъэхэри ашІыгъэх.

ГЪОНЭЖЬЫКЪО Сэтэнай. Сурэтхэр Іэшъынэ Аслъан

Фестивалыр Кавказым ис лъэпкъхэм я Урысые конгресс Москва иправительствэрэ мыкоммерческэ организациеу «Эльбрусоид» зыфиюрэмрэ игъусэхэу зэхащэ. Кавказым къыщыхъугъэхэм ямызакъоу, Урысыем ичІыпІэ зэфэшъхьафхэм ыкІи ІэкІыб хэгъэгухэм къарыкІыгъэ нэбгырэ мини 5 фэдиз мэфэкіым къекіоліэнхэу яжэх.

мыщ къэгъэлъэгъон инхэр къыщызэІуахыщтых, ахэм лъэпкъ шъуашэхэр, унагъом щагъэфедэрэ хьакъу-шыкъухэмрэ хьап-щыпхэмрэ, дышъэидэхэр, Іашэхэр, сурэтхэр цІыфхэм щалъэгъущтых.

Кавказым щызэлъашІэрэ къэшъокІо ыкІи орэдыІо цІэры-Іохэр фестивалым хэлэжьэщтых. ЦІыфэу къызэхахьэхэрэм Кавказым ис цІыф лъэпкъхэр нэмык лъэпкъхэм зэратек ыхэрэм ишъэф зэрагъэшІэн алъэкІыщт. ХьакІэм зэрэпэгьокіыхэрэр, Іанэу къыфашіырэм къытырагъэуцорэ шхыныгъохэр, ахэр зыхашІыкІыхэрэр арагъэлъэгъущтых. КъушъхьэчІэсхэр гъэшІэ кІыхьэ зыкІэхъухэрэр, агухэр зэlухыгьэхэу, гьунэгьур агъэлъапізу зэрэщыі эхэр, ашъхьэ уасэ зэрэфашІыжьырэр арагъэшІэщтых.

Кавказ лъэпкъхэм якультурэ ифестиваль илъэс къэс Москва щызэхащэ. Ащ къалэм иобщественнэ шыlакіэ чіыпіэ гъэнэфагъэ щиубытыгъэу щыт, арышъ, цІыфхэр къежэх.

(Тикорр.).

Миллион 200 къатІупщыгъ

АгроБизнесИнкубаторым игъэпсын республикэм щылъагъэкІуатэ. Ащ ишіуагъэкіэ къуаджэхэм предпринимательствэм нахь зыщырагъэушъомбгъун алъэкіыщт.

2014-рэ илъэсым Джэджэ районым ит станицэу Дондуковскэм дэжь ар щагъэпсынэу щырагъэжьэгъагъ. АгроБизнесИнкубаторым пстэумкІи гектар 57-рэ ыубытыщт. 2016-рэ илъэсым ащ ишІын аухынэу агъэнафэ.

ЗэкІэмкІи мы проектым сомэ миллиардрэ миллиони 10-рэ тефэщт. Проектыр Іахь заулэу гощыгьэу пхыращыщт, джащ фэдэу Іахь-Іахьэу ахъщэри пэlуагъэхьащт. 2014-рэ илъэсым инкубаторым игъэпсын пае сомэ миллиони 135-рэ федеральнэ бюджетым, сомэ миллион 33-рэ мин 770-рэ республикэ бюджетым къахахыгъ. 2015-рэ илъэсыр къызихьагъэм къыщегъэжьагъэу мыщ ишІын пэІуагъэхьанэу сомэ миллион 200-м ехъу къатІупщыгъ.

— ФэбэпІэ комплексым ишіын ыкіэм фэкіуагъ. Щэтовар фермэм, щэ продукцием икъыдэгъэкІын фэІорышІэщт цехитІум, хэтэрыкІхэр консервацие зыщашІыщт ыкІи склад-гъэучъыІалъэхэм яшІын джырэкІэ ыуж итых, – къыІуагъ Адыгэ Республикэм экономикэ хэхъоныгъэмкіэ ыкіи сатыумкіэ иминистрэ игуадзэу Вэрэкъо Хьалимэт.

Шъугу къэдгъэкІыжьын чэмхэр, къохэр, мэлхэр, чэтхэр зыщаІыгъыщтхэр, хэтэрыкІ зэфэшъхьафхэр къызщагъэкІыщтхэр, продукцие ІыгьыпІэхэр ыкІи аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ гъэфэбапІэхэр АгроБизнесИнкубаторым зэрэхэтыщтхэр.

(Тикорр.).

Афэразэх

УФ-м хэгъэгу кіоці ІофхэмкІэ и Министерствэ гьогурыкІоныр щынэгьончъэнымкіэ и Гъэіорышіэпіэ шъхьаІэ Теуцожь районым щыпсэурэ Владислав Сладковым рэзэныгьэ тхыль ыгьэхьыгъ.

MPЭО-у N 2-м ипащэу, полицием иподполковникэу ГъукІэлІ Теуцожь, ащ икъулыкъушІэхэм дэгъоу, чанэу Іоф зэрашІэрэмкІэ, цІыфхэм апэблагъэхэу зэрэщытхэмкІэ «тхьашъуегъэ-

псэу» Владислав Александр ыкъом apelo.

• НЫБЖЬЫКІЭХЭМРЭ ЩЫІЭНЫГЪЭМРЭ

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым медицинэмкІэ и Институт ия 3 — 5-рэ курсхэм ащеджэрэ студентхэу яшІэныгъэхэмкІэ ялэгъухэм къахэщыгъэхэм Фрайбургскэ университетым иклиникэ тхьамэфищырэ стажировкэ щакІугъ.

Ащ къызекІыжьыхэ уж ныб- гъэ университетым медицижьыкіэхэр яфакультет Іут кіэлэегъаджэхэм ыкІи студентхэм аlукlагъэх, алъэгъугъэмкlэ, гупшысэу ашІыгъэхэмкІэ адэго-

ЫпшъэкІэ зигугъу къэтшІы-

нэмкІэ и Институт идеканэу НэмытІэкъо Хьазрэт Іофтхьабзэм къекІолІагъэхэм шІуфэс къарихыгъ ыкІи мыщ фэдэ зэхахьэхэм осэшхо зэряІэр къы-Іуагь. Университетым ыцІэ да-

КъалъэгъугъэмкІэ студентхэм адэгощагъэх

кІи яІофшіагьэхэмкіи къахэщыхэ зыхъукІэ лъэшэу зэрягопэщтыр ащ игущыІэ къыщыхи-

Нэужым Фрайбургскэ университетым иклиникэ щыІэгъэ ныбжьыкІэхэм гущыІэр аратыгъ. Ахэм алъэгъугъэр, гупшысэу, зэфэхьысыжьэу ашІыгъэхэр, шІэныгъэу зэрагъэгъотыгъэр ялэгъухэм къафаІотагъ.

ЫпэкІэ зигугъу къэтшІыгъэ университетым иклиникэ тарихъэу пылъымкІэ ныбжьыкІэхэм ягущыІэ къырагъэжьагъ. Іофтхьабзэм къекіоліагъэхэр зэрэщагъэгъозагъэмкІэ, илъэс 550-м ехъугъэу клиникэм Іоф ешіэ. А уахътэм къыкіоці мы учреждением ыцІэ дахэкІэ зэрэдунаеу щыІугъ. Зисэнэхьат хэшІыкІышхо фызиІэ специалистхэр щэлажьэх. Ахэм ягъу-

хэкІэ агъэІоу, яшІэныгъэхэм- сэхэу тистудентхэм стажировкэ зэракІугъэр, опытэу аlэкІэлъымкІэ Адыгеим икІыгъэ студентхэм къызэрадэгощагъэхэр лъэшэу зэрягуапэр ныбжьыкІэхэм къыхагъэщыгъ.

> - Пчэдыжьым сыхьатыр 7-м къыщегъэжьагъэу сыхьатыр 17.00-м нэс клиникэм тыщыІэщтыгъ, — къеІуатэ я 4рэ курсым щеджэрэ Жэмадыкъо Бэллэ. — Хирургиемкіэ ыкіи кардиологиемкіэ отделениехэу профессорхэу Оливер Томушрэ Кристоф Бодэрэ зипащэхэр арых тыздэщыlагъэхэр. Къыхэзгъэщы сшІоигъу Кристоф Бодэ гуихыгъэу къызэрэтфыщытыгьэр. Мафэ къэс зыкъытІуигъакІэщтыгъ, тикъэбархэм къакІэупчІэщтыгь. Ахэм шІэныгъэу тагъэгъотыгъэр тапэкІэ къэдгъэшъыпкъэжьынэу тэгугъэ.

Мыекъопэ къэралыгъо техно-

логическэ университетым медицинэмкІэ и Институт ия 5рэ курс щеджэрэ Цуекъо Рэщыдэ къызэриІуагъэмкІэ, анахьэу къыхигъэщырэр Фрайбургскэ университетым иклиникэ аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ Іэмэ-псымэхэр зэрэчІэтхэр ары. Ахэм яшІуагьэкІэ, цІыфым илажьэр нахь псынкІэу къыхэбгъэщын плъэкІыщт.

- Аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ оборудованием Іоф рытшІэнэу тэри тинасып къыхьыгь. ЦІыфхэм тяІэзагьэп, ау университетым щеджэрэ студентхэм тырягъусэу бэ тагъэльэгьугьэр, къытфаютагьэр, игущыІэ лъегъэкІуатэ Цуекъо Рэщыдэ. — Европэм ит Іэзэпіэ учреждением иіофшіэн зэрэзэхэщагьэр тинэрылъэгьугь. Ар бэ зыуасэр.

Жэмадыкъо Бэллэрэ Цуекъо Рэщыдэрэ Фрайбургскэ университетым иклиникэ ординатурэр щахьынэу къырагъэблагъэхэмэ, ягуапэу зэрэкІощтхэр зэдырагъаштэу къаlуагъ. Ащ шІэныгъэу щагъотыщтыр республикэм имедицинэ хэхъоныгъэхэр ышІынхэм фэІорышІэщт.

ГЪОНЭЖЬЫКЪО Сэтэнай. Сурэтхэр Іэшъынэ Аслъан тырихыгъэх.

🚺 ЩЫНДЖЫЕ ИКІЭЛЭ ПІУГЪЭХЭР

ЦІыфхэм агу етыгъэу афэлажьэх

Мырзэ Джанбэч

1966-рэ ильэсым Мырзэ Джанбэч Шынджые къыщыхъугъ. ЕджэпІэ ужым дзэм ащагъ. Отделением икомандирхэр зыщагъэхьазырхэрэ еджапІэм ыуж сержантыцІэр иІэу Афганистан кІэлэ ныбжьыкІэр ащэ. Ащ псынкІ у кІалэм заом итхьамык Гагъо къыщыгурэІо.

КІалэмкІэ сыдигъуи щысэтехыпагъ ятэжъэу Сахьидэрэ янэжъэу Захьрэтрэ. Ишъхьэгъусэу заом кјуагъэр зытесыгъэ тракторым Захьрэт тетІысхьи, заор аухыфэ лэжьагъэ. Ахэм кlалэм щысэ атырихыщтыгъ.

Джанбэч сабыибэ зыщапІурэ унагъом къихъухьагъ. Ятэу Рэмэзанэ, янэу Хьабидэт ІофышІэшхуагьэх, ясабыйхэри ІофшІэным фэщагъэхэу апіугъэх. ЗэкІэри дэгьоу еджагьэх. Ахэм кІэлэегъаджэхэр, журналистхэр, спортсменхэр, экономистхэр, юристхэр къахэкІыгъэх. Унагьом къихъухьагъэхэм зэкІэми дэгъоу Іоф ашіэ.

АпэрэмкІэ кІалэм спортыр сэнэхьатэу хехы. Ау етІани лъэныкъуитІукІэ сэнэхьатхэр зэрегъэгъотых. Адыгэ къэралыгъо университетым экономикэмрэ гъэ орыш орыны мрэк орыны ор ифакультет 2002-рэ илъэсым, етІани гъэпсынкІэгъэ шІыкІэм тетэу а еджапІэм юриспруденциемкІэ ифакультет къе-

Дзэ къулыкъум Джанбэч лыгъи, пэщэныгъэ Іофшіэным икъулайныгъи къыхилъхьагъэх. Инасып къыхьи кlалэр псаоу ядэжь къэкІожьыгъ. Медальхэу «Воину-интернационалисту от благодарного афганского народа», «За ратную доблесть», «За мужество и гуманизм», Афганистан иветеранхэм я Урысые Союз иорденэу «За заслуги» зыфиІорэр, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ къыратыгъэх

Джанбэч Къэралыгъо Советым идепутатэу щэгъогогъо хадзыгъ. Законхэм яштэн иlахьышхо хэлъ. Анахьэу ишъыпкъэу зыхэлэжьагъэхэр хьакъулахьхэм якъэугъоин, унагъом ным, тым ыкІи кІэлэціыкіугъом якъэухъумэн фэгъэхьыгъэ хэбзэгъэуцугъэхэр арых. Джанбэч икіэщакіоу илъэс къэс унагъохэу сабыибэ зыщапіухэрэм ахъщэкіэ ІэпыІэгъу афэхъух. Унэгъуи 10 фэдизмэ илъэсым къыкІоцІ унэхэр къаратых. Джанбэч ишІуагъэкІэ Мыекъуапэ клубэу «Афганец» зыфиlорэр щы-

Мырзэ Джанбэч сыдрэ ІофшІэн ешІэми, ар дэгъоу зэригъэцэкІэщтым пылъ, шъыпкъагъэ зыхэлъ, зипшъэдэкІыжь къызыгуры-Іорэ цІыф. Депутатым хэбзэихъухьаным икъулайхэр ІэкІэлъых, иІофшІэн хэшІыкІышхо фыриІ. Илъэсыбэ хъугъзу Парламентым икомитет ар итхьамат. ИІофшІэн дэгъоу зэригъэцакІэрэм пае Къэра-

лыгъо Советым — Хасэм и Щытхъу тамыгъэу «Закон. Долг. Честь» зыфиlорэр къыфагъэшъошагъ.

Щынджые щыщ кІалэм къуаджэм ищык агъэр елъэгъу, цІыфхэм ялъэІухэр ыгъэцэкІэнхэм ренэу ынаІэ тырегъэты. Щынджыехэр Джанбэч рэгушхох.

ЕМТІЫЛЪ Мурат

ЕмтІылъ Мурат Хьамидэ ыкъор 1949-рэ илъэсым къэхъугъ. Лэбапэ дэт гурыт еджапІэр 1967-рэ ильэсым къыухи, Пшызэ шъолъыр къэралыгъо университетым биологиемкІэ ифакультет чІэхьагь. 1987-рэ илъэсым аспирантурэр къыухи, кандидатскэ ІофшІэнэу ытхыгъэр къыгъэшъыпкъэжьыгъ.

Мурат къыхихыгъэ темэр АдыгеимкІэ ямышІыкІэу щыт. Краснодар краим ыкІи Адыгеим пцэжъые зыщахъурэ ясовхозхэм яюфшакіэ ыгъэфедэзэ, биологие шІэныгъэхэмкІэ докторэу М. Х. Виноградовыр ипащэу пцэжъыехэм яхьыліагъэу диссертацие ытхыгъ.

Университет ужым ІофшІэыр Всесоюзнэ научнэ-ушэтэкІо институтым щыригъэжьагъ. Диссертациер къызегъэшъыпкъэжь нэуж университетэу къыухыгъэм ифакультет Іоф щишІэнэу рагъэблагъэ, ащ доцентыцІэр къыщыфагьэшъуашэ. Мурат анахьэу зыпылъыр бзыу--естеск едмехэнсжерп едмех шІэн ары. Краснодар краим ыкІи Адыгеим узащыІукІэрэ бзыу ыкІи пцэжъые лъэпкъ зэфэшъхьафхэм ябагъэ. язекІvакІэ, ахахъорэр ахэкІырэр, зэ--ележинеш дедехы на при дележение проставить при дележение проставиться при дележение жьым зэрегъашІэх, зэхефых.

Ащ фэдэу ушэтын Іофэу ышІагъэхэм научнэ ІофшІэгъи 100-м ехъу къакІэлъыкІуагъ. Ахэм ащыщых «Краснодар краим ичІыпІэ зэикІхэм макІэу узащыІукІэрэ бзыухэр», «Краснодар краим ыкІи АР-м узащыІукІэрэ пцэжъыехэр» зыфи-Іохэрэр ыкІи нэмыкІхэр.

ЕмтІылъ Муратэ зэрилъытэрэмкІэ, дунаир нахь фабэ къызэрэхъурэм къыхэкІэу краим ыкІи Адыгеим япсыхэм блэкІыгъэ илъэсхэм узыІумыкІэщтыгъэу, ау ижъырэ лъэхъаным щыІэгъэ организмэхэр ахэсхэ хъугъэ. Ащ фэдэу Пшызэ шъолъыр ипсыхъохэм зыфэдэ амылъэгъугъэ псэушъхьэ уащыlукlэу къыхэкlы. Ащ «щитень» раlуагъ, къалыркъэщым фэд, ау иинагъэкІэ бэкІэ нахь ин. Ащ фэдэ псэушъхьэхэр Шытхьалэ ыкІи Апшеронскэ районхэм къащыбгъотын плъэкІыщт. Мурат къызэриІорэмкІэ, ар дунаир къызэрэфэбагъэм ыкІи псыхъоу Пщэхрэ Шъхьэгуащэрэ къушъхьэу Фыщт къызэречъэхыхэрэм, псыхъом мылыр зэрэхахьэрэм а ижъырэ организмэхэр япхыгъэу шІэныгъэлэжьым елъытэ.

Мурат бэрэ дунэе, край ыкІи республикэ научнэ-конференциехэм къащыгущыІэу къыхэкІы. Іоф зыщишІэрэ факультетым шъхьэкlафэ къышыфашlы.

Мурат ятэу Хьамидэ илъэс 17 нахь ымыныбжьэу Хэгъэгу зэошхом хэлэжьагъ. Кавказ шъхьафит зышІыжьыгьэхэм ахэтыгъ. КІалэм ышэу Тембот Ейскэ дэт авиационнэ училищыр къызеухым, бэрэ военнэ летчикэу къулыкъу ыхьыгъ. илъэсищрэ республикэу Йемен летчикхэр щыригьэджагьэх. Ау пасэу идунай ыхъожьыгь.

Мурат и офш эн ш у елъэгъу. Нэгуихыгъэу щыт, цІыфхэм шъхьэкафэ афешы ыки къыфашІы. Унэгъо дахэ иІ, ыкъорэ ыпхъурэ къакІэхъогъэ сабыйхэм ащыгушІукІэу мэпсэу.

ЕМТІЫЛЪ Разиет. Тарихъ шіэныгъэхэмкіэ кандидат.

МЭФЭКІЫМ ИПЭГЪОКІЭУ

КІэлэцІыкІу Іофтхьабзэхэм ятамыгъэщт

КІэлэцІыкІум и Дунэе мафэ (шэкІогъум и 20-м хагъзунэфыкІы) фэгъэхьыгъэ Іофтхьабзэр Мыекъуапэ ипаркхэм ащыщ щыкІуагъ. Ар джэгукІэ зэфэшъхьафхэмкІэ баигъэ ыкІи ныбжьыкІабэ хэ-

КІэлэцІыкІу гьогур щынэгьончъэным итамыгъэ къэзэрэугъоигъэхэм къаугупшысынэу Къэралыгъо автоинспекцием икъулыкъушІэхэм гъэцэкІэн аратыгъ.

Творческэ шІошІыныгъабэ-

-ысх мехуілыір еілысждын аех раІотыкІыгъэх. Нахь къахахыгъэр гъогу триколорэу Іэхъомбищым апылъэу нэфрыгъозэ шъуищымкІэ къэнэфыщтыр ары. Къихьащт 2016-рэ илъэсым кІэлэцІыкІухэм афызэхащэщт Іофтхьабзэхэм зэкІэми ар ятамыгъэщтэу полицием икъулыкъушІэхэм ныбжьыкІэ цІыкІухэр агъэгугъагъэх.

Мэфэкі Іофтхьабзэр окіофэ гъогурык Іоным ишапхъэхэр кІэлэцІыкІухэм агу къагъэкІыжьыгъэх. Джэуап тэрэз къэзытыгъэхэр шІухьафтынхэмкІэ агъэгушІуагъэх. Мультфильмэм къыхэхыгъэ Поли ишъуашэ зыщыгъыгъэм джэгукІэ псынкІэхэр афызэхищагъэх. Анахь ціыкіухэр Зебрэм игъусэхэу лъэсрыкІо зэпырыкІыпіэм зэрэщызекіощтхэ шіыкіэр арагъэшІагъ.

МэфэкІыр окІофэ ащ изэхэщакіохэм къаіэкіэфэгъэ пкъыгьохэм гьогу триколорыр ахашІыкІыгъ. КІэлэцІыкІухэм ягуа-

пэу шъо зэмылізужыгъо ізлъынхэр зэрагъапшэхэзэ, сурэтхэр зытырахыгъэх.

(Тикорр.).

УНЭ-КОММУНАЛЬНЭ ХЪЫЗМЭТЫР

Тифитыныгъэхэмрэ

Хэбзэгъэуцугъэхэм къытатырэ фитыныгъэхэмрэ пшъэрылъэу къытфагъэуцухэрэмрэ икъоу зэрэтымышІэхэрэм ыкІи икъоу тызэрарымыгъуазэрэм къахэкІэу, унэ-коммунальнэ хъызмэтым ехьылІэгьэ тхьаусыхэхэр тиІэхэу бэрэ къыхэкІы.

ФэІо-фашІэхэм ядэгъугъэ тыуплъэкІурэп, уасэхэр иныщэу къызэрэтфалъытагъэм тегъэтхьаусыхэ нахь мышІэми, шъыпкъапІэр гъэунэфыгъуаеу зэрэщытым къыхэкІэу, тхылъыпІэм зэрэтетхагъэм тетэу ахэр тэтых. Сыда адэ хэбзэгъэуцугъэхэм тифитыныгъэхэу ыкІи типшъэрылъхэу агъэнафэхэрэр? А упчІэм джэуап къетыжьыгъэным фэшІ мы тхыгъэмкІэ

джыри зэ шапхъэхэм кlэкlэу зафэдгъазэ тшІоигъу.

Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ябысымхэм коммунальнэ фэlомехнесте в развительной в развительн ехьылІэгъэ Шапхъэхэу Урысые Федерацием и Правительствэ иунашъокІэ 2011-рэ илъэсым жъоныгъуакІэм и 6-м ыухэсыгъэхэм я 33 — 34-рэ статьяхэм агъэнафэх коммунальнэ фэю-фашіэхэр зыгьэфедэхэрэм

типшъэрылъхэмрэ

усалыдства самехеалынытифк яІэхэмрэ. Гъэфедакіом фитыныгъэ иІ:

ищыкІагъэм лъыкІахьэу ыкІи идэгъугъэкІэ шапхъэхэм адиштэу коммунальнэ фэІофашІэхэр рагъэгъотынхэу;

– гъэцэкІакІом ехьылІэгъэ къэбархэр — цІэу иІэр ыкІи зыдэщы і э ч Іып Іэр, къэралыгъом зэритхыгъэр, юфшіэгъу сыхьатхэр, зыгьэпсэфыгьо мафэхэр, Интернетым щыриІэ сайтым иадрес, организацием ипащэ ылъэкъуаціэ, ыціэ, ятацІэ яхьылІэгьэ къэбархэр;

– *гъэцэк* laк loм идиспетчер къулыкъу, аварие-диспетчер къулыкъум яадресхэр ыкІи

ятелефонхэм яномерхэр:

– коммунальнэ къэкlyaпlэхэм ятарифхэр зыфэдизхэр. тарифхэм хэгьэхьожьэу яІэхэр ыкІи ахэр зэрагъэнэфэгъэхэ норматив правовой актхэм яреквизитхэр:

— коммунальнэ фэю-фашіэхэм ауасэхэр зэратыхэрэ шІыкІэр, нэмыкІ къэбархэр лъагъэ Іэсынхэу.

Джащ фэдэу гъэфедакІом рагъэшІэн фае иунэгъо кІоцІкІэ -ищык делей фэlo-фаш в зэригъэцэкІэхэрэ приборхэм апае электроэнергиемкІэ зышІокІыхэ мыхъущт кlyaчlэхэр зыфэ-

Фэтэрыбэу зэхэт үнэм чіэс-

хэм зэдыряеу щыт мылъкум фэші агъэфедэгъэ коммунальнэ фэюо-фашіэхэм ауасэхэр къызэралъытэхэрэ ыкlи зэратыхэрэ шіыкіэр

Шапхъэхэм зэрагъэнафэрэмкІэ, фэтэрыбэу зэхэт унэм хэт фэтэрхэм ябысымхэм унэм игъэюрышіэнкіэ шіыкіэу агъэнэфагъэм: гъэІорышІэкІо компанием е ТСЖ-м емылъытыгъэу, коммунальнэ фэlo-фашlэхэм ауасэхэр тыгъэнхэм дыхэлъытагъэу шъхьафэу аты зэкІэ унэм чІэсхэм зэдыряеу щыт мылъкум фэшІ агъэфедэгъэ коммунальнэ фэlo-фашlэхэм ауасэ.

Ахэр къалъытэх фэтэрхэм яинагъэ елъытыгъэу зэкІэми уасэхэр зэфэдэу атырагуащэ-

СЭХЪУТЭ Нурбый.

О ЩЫІЭНЫГЪЭМРЭ УАХЪТЭМРЭ

Янэплъэгъу рагъэк ыхэрэп

Украинэм щыкІорэ заом ыпкъ къикІыкІэ зиунэ къэзыбгынагъэхэу непэ Адыгеим щыІэхэм яфэІофашІэхэр зэрифэшъуашэу гъэцэкІэгъэнхэм, амалэу щыІэмкІэ ІэпыІэгъу афэхъугъэным сыдигъуи АР-м и ЛІышъхьэ ынаІэ тет. Ащ фэІорышІэщт комиссие зэхищагъэу Іоф ешІэ.

остинихш естеГиишк мехА стырхэр, гьомылапхъэхэр, щыгъынхэр, нэмык пкъыгъохэр икъу фэдизэу аlэкlагъахьэх, медицинэ, психологическэ ыкlи социальнэ ІэпыІэгъу арагъэгъоты. Украинэм ицІыфхэр зыщыпсэухэрэ пунктхэм зэкІэми социальнэ мэхьанэ зиІэ къулыкъухэм Іоф ащашіэ, яшіуагъэ арагъэкІы.

УФ-м кощын ІофхэмкІэ ифедеральнэ къулыкъу иотделэу АР-м щыІэм ипащэу А. Климо-

вым къызэриІуагъэмкІэ, 2014рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу Украинэм зышъхьэ къизыхыжьыгъэ нэбгырэ мини 6-м ехъу Адыгеим къэкІуагъ. Ахэм ащыщэу 1495-р кіэлэціыкіух. Непэрэ мафэм ехъулІзу къинагъэр нэбгырэ 4300-рэ мэхъу, ахэм ащыщэу 1400-р мы илъэсым республикэм къихьагъэх. Украинцэхэр тикъэралыгьо исынхэмкІэ фитыныгъэ къязытырэ тхьапэхэр къулыкъум афегъэхьазырых. Илъэсэу тызхэтым имэзи 9 миграционнэ учетым нэбгырэ 1350-рэ хагъэуцуагъ, охътэ гъэнэфагъэкІэ республикэм щыпсэунхэм ифитыныгъэ къаратынэу нэбгырэ 565-мэ къулыкъум зыкъыфагъэзагъ. Ахэм ащыщэу нэбгыри 111-мэ вид на жительство, нэбгырэ 43мэ гражданствэ къаратыгъэх.

Непэрэ мафэм ехъулІзу Украинэм щыщхэр отъэнэфагъэкІэ зыщыпсэухэрэ пункти 3 Адыгеим ит. Ахэр: сэкъатхэр ыкІи нэжъ-Іужъхэр зыща-Іыгъыхэрэ республикэ пансионатыр, социальнэ унэу Натырбые дэтыр, Мыекъопэ районым ит санаториеу «Кавказ» зыфигорэр. Ахэм зэкгэмки нэбгырэ 200-м ехъу ачІэс, 71-р сабыих, 19-р пенсионерых. Чы--ефк мехфыІр еспефи ниси еП Іо-фашІэхэр зэрифэшъуашэу афагъэцакіэх, ящыкіагъэр арагъэгъоты.

АР-м иминистрэхэм я Кабинетрэ кощын ІофхэмкІэ федеральнэ къулыкъумрэ зэзэгъыныгъэу зэдашІыгъэм диштэу Украинэм къикІыгъэхэм яфэІофашІэхэм ягъэцэкІэн, ахэр щы-Іэныгьэм хэгьэгьозэгьэнхэм фэ--еся мехесдаахтфо! тше!шыдо! шІохын апэјухьащт ахъщэр федеральнэ гупчэм къекІы.

– УФ-м кощын ІофхэмкІэ ифедеральнэ къулыкъу иотделэу АР-м щыІэм ипащэ игуадзэу Шэуджэн Руслъан къызэриІуагъэмкІэ, илъэсым къыкІоцІ Ук-

-остестя неішфоі мехфыіД тыгъэнымкІэ къэралыгъо къулыкъум и ГъэІорышІапІэу республикэм щыІэм къызэритыгъэмкІэ, Украинэм къикІыгьэ нэбгырэ 682-мэ Іофшіапіэ яі. УплъэкІунэу зэхащагъэхэм язэфэхьысыжьхэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкІэ, зиунэ къэзыбгынэгъэ цІыфхэм янахьыбэм ІофшІэкІо къызэрыкІо сэнэхьатхэр яІэх е зи аІэкІэлъэп. Анахьыбэу ІофшІэпІэ чІыпІэхэр зы-

сым а пчъагъэр нэбгырэ мини

5-м ехъущтыгъэ. Ащ лъапсэ

фэхъугъэр украинцэхэр нэмык!

шъолъырхэм псэупіэкіэ зэрэ-

кІохэрэр ары.

фагъэ зиІэ обществэхэу пивэш заводэу «Майкопский», «Юг-Агро», «Комплекс-Агро» зыфа-Іохэрэр, щэ заводэу «Тамбовскэр», зэфэшІыгьэ Іахьзэхэль обществэхэу «Радугэр», «Картонтарэр». нэмыкІхэри.

Непэрэ мафэм ехъулІзу Украинэм къикіыжыльэхэм якіэлэцІыкІу 292-рэ Адыгэ Республикэм игурыт еджапІэхэм ащеджэх, кіэлэціыкіу іыгъыпіэхэм сабый 64-рэ макІо, гурыт ыкІи апшъэрэ еджапІэхэм нэбгырэ 16 ащеджэ.

Сыд фэдэрэ лъэныкъокІи чІыпІэ къин ифэгъэ цІыфхэм агу амыгъэкІодэу, щыІэныгъэм къатырилъхьэгъэ къиныр зэрадагощыщтым тицІыфхэр пы-

КІАРЭ Фатим.

О ПІУНЫГЪЭ ІОФЫГЪОХЭР

исэнэхьат рэгушхо ЩыІэныгъэм сыд фэдэрэ зэхъокіыныгъэ фэхъуми, анахь шъхьаюу къэнэжьырэр къыткюэхъу-

хьэрэ ныбжыкіэхэм япіун, ялэжын ары. Ахэм щы акіэм чіыпіэ гъэнэфагъэ щаубытынымкіэ кіэлэегъаджэм Іофышхо зэшіуехы. Гурыт еджапіэм шіэныгъэу ціыфым щызэригъэгъотырэм елъытыгъ ищыІэныгъэ гъогу зыфэдэщтыри.

Шагъундэкъо Анжелэ кlэлэегъэджэ сэнэхьатым ишъыпкъэу зырылажьэрэр илъэс 18 хъугъэ. КІэлэеджакІохэм шІэныгъэ зэраригъэгъотырэм дакloy, щыІэныгъэм илъэныкъо пстэуми хэшІыкІ афыряІэнэу егъасэх, ныбджэгъуныгъэм, зэкъошныгъэм уасэ фашІыным фещэх.

Пщыжъхьаблэ дэт гурыт еджапІзу N 11-м Анжелэ джыри щеджэщтыгъ кІэлэегъэджэ сэнэхьатым ищыІэныгъэ гъогу рипхынэу зырехъухьэм. Янэу Гощпакъэ урысыбзэмрэ литературэмрэкІэ кІэлэегъаджэу Іоф зэришІэрэр ІзубытыпІз къыфэхъугъ. Урокым зызэрэфигъэхьазырырэм еплъэу щысыщтыгь, ехъуапсэщтыгъ. Ау иныдэлъфыбзэ сыдигъокІи нахь фэщагьэу щытыгьэти, адыгабзэмкІэ кІэлэегъаджэ хъунэу тыриубытагъ.

жьагъэу адыгабзэмкІэ кІэлэегъаджэу Іоф сэшІэ, — еІо Анжелэ. — Шэныгъэм игъусэу шэн-хэбзэ дахэхэр зэрахэслъхьащтхэм сыпылъ. Дэгьоу зэфыщытынхэм, агу зэlухыгъэным, шІу зэрэзэрэлъэгъунхэм фэсэщэх. Гукъау нахь мышІэми, тиныбжьык Іэхэр урысыбзэм нахь дехьыхых, ясабыйхэри зэхахырэ бзэр ары зэрыгущы эхэрэр. Ны-тыхэми ежь сабыйхэми ренэу ятэю адыгэу залъытэжьымэ адыгабзэр зэрашІэн daep.

Иныдэльфыбзэ егъэльапІэ,

КІэлэеджакІохэр яныдэлъфыбзэ рыгушхонхэу егъэсэгьэнхэр, бзэм имэхьанэ, итарихъ ягъэшІэгъэныр, яныдэлъфыбзэ шІу ягъэлъэгъугъэныр ыкІи лъэпкъ зэгурыІоныгъэ ахэлъэу лІэужхэр пІугъэнхэр ары апэрэ пшъэрылъэу Анжелэ зыфигъэуцужьырэр.

— Шіэныгьэ зэбгьэгьотыныр Гурыт еджапіэр къызеухым, дэгъу, ау ар кіэлэеджакіохэм

Шагъундэкъо Анжелэ кІэлэегъэджэ сэнэхьатым ишъыпкъэу зырылажьэрэр илъэс 18 хъугъэ. КІэлэеджакІохэм шІэныгъэ зэраригъэгьотырэм дакІоу, щыІэныгьэм ильэныкьо пстэуми хэшІыкІ афыряІэнэу егьасэх, ныбджэгьуныгьэм, зэкъошныгьэм уасэ фашІыным фещэх.

Адыгэ къэралыгъо университетым Адыгэ филологиемрэ культурэмрэкІэ ифакультет чІэхьагъ. 1997-рэ илъэсым ар къыухыгъ. ИцІыкІугьом зыкІэхъопсыщтыгъэ кІэлэегъэджэ сэнэхьатыр зэригьэгьоти Мыекъуапэ дэт ублэпІэ еджапІэу N 33-м Іоф щишІэнэу ригъэ-

Апэрэ мафэм къыщегъэ-

анэбгъэсыжьын умылъэкІымэ, узэджагъэри, зэбгъэшІагъэри хьаулый, — elo тигущыlэгъу. — Ар къызгурыІуагъэу ІофшІэныр зезгъэжьагъэм къыщыублагъэу кІэлэеджакІохэм нахь ашІогъэшІэгъон лъэныкъохэм сынаІэ атесыдзагъ, екІолІэкІэ, шІыкІэ-амалхэм салъыхъузэ Іофым сыхэгьозагь. Апэрэ мафэм къыщегъэжьагъэу лъэпкъ

еджапІэм сыщылэжьэнэу хъугъэ. «Адыгабзэр нэмыкІ лъэпкъхэм ябгъэшІэн плъэкІыщтэп, адыгэ кІэлэцІыкІухэми зэгъэшІэгъуае къащэхъу» зэраlорэр тэрэзэп. Урокыр ашІогъэшІэгъон зыхъукІэ, жьы къамыщэу ахэр кънодэјух. Лъэпкъ зэфэшъхьафхэм къахэкІыгъэ ныбжьыкІэу езгъаджэхэрэм адыгабзэр шІу зэрязгъэлъэгъущтым, ар нахь куоу зэрязгъэшІэщтым сыпылъ.

зэфэшъхьафхэр зыщеджэрэ

Анжелэ иегъэджэн сыхьатхэр зэхищэхэ зыхъукіэ, кіэлэеджакІохэм ар нахь псынкІэ къызэрафэхъущтым къыпкъырэкІы. Нэрылъэгъу ІэпыІэгъухэр, кроссвордхэр, ребусхэр, джэгукІэ зэфэшъхьафхэр егъэфе-

 КІэлэегъаджэмрэ кІэлэеджакІохэмрэ азыфагу зэгуры-Іоныгъэ илъын фае, армырмэ, япІорэри ябгъашІэрэри апкъырыхьащтэп, — elo тигущыlэгъу. — Нэбгырэ пэпчъ екіоліэкіэ гъэнэфагъэ къыфэбгъотын фае. Сиегъэджэн сыхьатхэм зафэзгъэхьазыры зыхъукІэ, бэрэ сыгу къэкІы адыгабзэр шІу сэзыгьэльэгьугьэу, сикІэлэегьэджагьэу Бзэджэжъыкъо Асыет. Ащ Іоф къызэрэддишІэщтыгъэр, гъэшІэгъонэу къызэрэтфиІуатэщтыгъэр щысэтехыпІэ сфэ-

Республикэм ыкІи районым ащызэхащэрэ егъэджэнхэм, семинархэм, зэнэкъокъухэм Анжелэ ренэу ахэлажьэ, ишІэКІэлэеджакІохэр яныдэльфыбзэ рыгушхонхэу егъэсэгъэнхэр, бзэм имэхьанэ, итарихъ ягьэшІэгьэныр, яныдэльфыбзэ шІу ягьэльэгьугьэныр ыкІи льэпкь зэгурыІоныгьэ ахэльэу лІэужхэр пІугьэнхэр ары апэрэ пшъэрыльэу Анжелэ зыфигьэүцүжьырэр.

ныгъэхэм зэрахигъэхъощтым пылъ. Адыгабзэ зэраригъашІэрэм нэмыкіэу, адыгэ ыкіи нэнешк мехампеат фыр Імым хабзэхэр къизыІотыкІырэ Іофтхьэбзэ зэфэшъхьафхэр ренэу егъэхьазырых. БэмышІэу «Адыгэ хьакІэщ» зыфиІорэр зэхищагъ. Адыгэхэм хьакІэм мэхьанэу ратырэр, шъхьэкІэфэныгъэу фашІырэр, ижъыкІэ зэрэпэгьокІыщтыгьэхэр, тикультурэ ибаиныгъэ кІэлэеджакІохэм къагъэлъэгъуагъ, орэдхэр къа-Іуагьэх, къэшъуагьэх. Іофтхьабзэм я 4-рэ классым щеджэрэ кіэлэеджакіохэр ары хэлэжьагъэхэр. Анахь чанэу зыкъэзыгъэлъэгъуагъэхэм ащыщых Хьакъунэ Азидэ, Даур Дамир, Датхъужъ Альбинэ. Хабзэ зэрэхъугъэу, мыщ фэдэ Іофтхьабзэм еджапіэм щеджэхэрэр, кІэлэегъаджэхэр, ны-тыхэр къырагъэблагъэх.

 Піуныгъэ-гъэсэныгъэу кіэлэеджакІохэм яптыщтымкІэ урокыр лъызыгъэкІуатэу хъурэр внекласснэ ІофшІэныр ары, elo Анжелэ. — Пчыхьэзэхахьэхэр ренэу зэхэтэщэх, лъэпкъ

зэфэшъхьафэу тиеджапІэ щеджэхэрэр ахэм фэчэфхэу, гухахъо хагъуатэу хэлажьэх. Сыд фэдэрэ внекласснэ ІофшІэн зэхэсщагъэми, сщымыгъупшэу сына!э зытетыр зэкъошныгъэр зэрэдгъэпытэщтыр, лъэпкъ зэфэшъхьафхэм ахэлъ шэн шlагъохэм кіэлэеджакіохэм анаіэ зэрэтырязгъэдзэщтыр ары. Лъэпкъ зэфэшъхьафхэм якультурэхэм ащызгъэгъозэнхэр, льэпкъ хабзэхэр зэрэзэтекІхэрэр, ахэм лъапсэу яІэхэр язгъэшІэнхэр, зэгурыІоныгъэм, зэкъошныгъэм ямэхьанэ къагурыюу, ахэр агъэлъапізу щытынхэр ары сиІофшІэнкІэ сипшъэрылъэу слъэгъурэр.

Шагъундэкъо Анжелэ иныдэлъфыбзэ ыгъэлъапІэу, исэнэхьат рыгушхоу, ищытхъурэ идахэрэ аригъаюзэ юф ешіэ. Сыд фэдэ чІыпІэ къин ифагъэми, къыхихыгъэ сэнэхьатым фыкІэгьожьыгьэу къыхэкІыгьэп, лъэгэпІэ инхэм зэранэсыщтым ар пылъ.

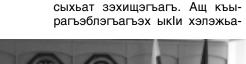
ПІАТІЫКЪО Анет. Сурэтыр Іэшъынэ Аслъан тырихыгъ.

лые хъурэп

«Чыр ціынэзэ къауфэ, кіалэр ціыкіузэ агъасэ» зыфиюрэ гущыіэжьыр піуныгьэ ыкіи гъэсэныгъэ гъэсэпэтхыдэу щыт. Иціыкіугъом щегъэжьагъэу дэјоныр ышіэу, тхыльыр икіасэу, нахыжъхэм ягущыіэ кіэдэіукіэу къэтэджырэр ины зыхъукіи игъогу зэрэдэмыхыщтыр, шіэныгъэхэм зэрафэкіощтыр, щыіэныгъэм уасэ зэрэритыщтыр нафэ.

ЦІыфыкІэм ипіун-лэжьын сыдигъуи тикъэралыгъо анахь мэхьанэ зыщыратырэмэ ащыщ. КІэлэцІыкІу ІыгъыпІэхэр, еджапіэхэр кіэу ашіых, охътакіэм диштэрэ Іэмэ-псымэхэр ачІагъэуцох. ТехнологиякІэхэм ялъэхъан удэлъэбэкъон пшъэрылъыр ахэм ащызэшІуахы. ЕджапІэхэм афэдэ къабзэу, тхылъеджапІэхэми шІэныгъэхэр щыІэныгъэ лъэныкъо зэфэшъхьафхэмкІэ еджакІохэм, сту-

жьыкІэхэм цІыфхэм ахагощэнхэмкІэ Іофышхо ашІэ, ащкІэ амал гъэшІэгъоныбэ къызфагъэфедэ. БэмышІэу АР-м и Лъэпкъ тхылъеджапІэ техническэ ыкІи экономикэ литературэмкІэ иотдел егъэджэн сыхьат зэхишэгъагъ. Аш къы-

гъэх АКъУ-м игуманитар-техническэ колледж иеджакІохэр.

Зичэзыу егъэджэн сыхьатыр зыфэгьэхьыгьагьэр темэу «Компьютеры: история счета, людей и машин» зыфиlорэр ары.

ЕджакІохэм мы сыхьатым амышІэщтыгъабэ щашІагъ. ГущыІэу «Компьютер» зыфиІорэр къыздикІыгъэр, я 17-рэ лІэшІэгъум сыда «компьютерхэр» зыфающтыгъэхэр, лъытэкІэ техникэр ыкІи къидзэкІэ амал Іэмэпсымэхэр игъорыгъоу ахахъозэ техникэ ин зэрэхъугъэхэр къафаІотагъ.

Гупшысэм зэрэхахъоу зызэриубгъурэм елъытыгъэу, цІыф щыІэкІэ-амалхэми зызэраушхурэр, машинэ зэмылІэужыгъохэр щыІэ зэрэхъухэрэр, техникэм лъэбэкъу инхэр зэришІыгъэхэр, а зэкІэ цІыф акъылым, шІэныгъэм, сэнаущыгъэм япхыжьыгьэу, ахэм къызэрапкъырыкІырэр зэlукlэгъум щыкlагъэтхъыгъ. Акъылэу уиІэр умыгъэхьаулыеу, уишІэныгъэ ащ гъусэ фэпшІызэ Іоф зыдэпшІэжьмэ, обществэми о пшъхьи шІуагъэ къызэрафэпхьыщтыр къащыфыраю-

ДЗЭУКЪОЖЬ Нуриет.

त्यंहक द्यंहक द्यंह

О ИСКУССТВЭМ ИЦІЫФХЭР

Адыгэ Республикэм и Льэпкъ театрэу Цэй Ибрахьимэ ыцІэкІэ щытым илъэс 53-рэ хъугъэу Іоф щызышІэрэ артистэу, драматургэу Пэрэныкъо Чатибэ итворческэ пчыхьэзэхахьэ непэ Мыекъуапэ щыкІощт. Искусствэм ицІыф фэгъэхьыгъэ тхыгъэхэр мыщ къыкІэлъыкІоу къыхэтэутых.

Урысые Федерацием изаслуженнэ артистэу, Адыгэ Республикэм инароднэ артистэу Пэрэныкъо Чатибэ ыныбжь ильэс 80 хъугьэ. 1962-рэ ильэсым Москва дэт театральнэ институтыр (ГИТИС) къэзыухыгъэ адыгэ купым хэтэу Адыгэ къэралыгъо драматическэ театрэм Іофшіэныр щыригъэжьагь. Артистэу зэраштагьэмкІэ тхылъым датхагъэм фэшъхьаф джы къызнэсыгъэм ащ дэтэп. Хэкум зыфыригъэджэгъэ сэнэхьатыр зэблихъуныр ышъхьэ къихьагъэп. Артистмэ щыІэкІэ дэгъу яІэкІэ, зыщыкІэхэрэ щымыlэкlэ, къин амылъэгъукІэ арэп. Арэу зэрэщытзэ, Пэрэныкъом театрэр къызэрэуитын щыІэп. Ыгу хэтІагъэу щымытмэ, исэнэхьат фэмышъыпкъэмэ илъэс 53-рэ хъугъэу сценэм тетыныя? Роль 200-м ехъу къышІын ылъэкІыныя? Арышъ, Пэрэныкъо Даутэ ыкъоу Чатибэ Адыгэ театрэр ищыІэныгъэ щыщ шъыпкъэу зыхъугъэр бэшlагъэ.

Чатибэ къызэрыхъухьагъэр лэжьэкІо унэгъо Іужъу, зэшзэшыпхъуитф хъущтыгьэх. Ятэу Даутэ колхоз бригадирыгъ. Хэгъэгу зэошхор къызежьэм дзэм ащи, 1942-рэ илъэсым хэкІодагъ. Янэу Абатрэ янэжъэу Пакъэрэ агу амыгъэкІо--тшехшеспадек дехеспифств уед хэм, зэрафэпэщтхэм пыльы-Абатэ колхоз Іофыр дигъэцакІэщтыгъ. Къин дэдагъэми, апlугъэх, рагъэджагъэх. Чатибэ къэлэ чыжьэм еджакІо зэрэкІуагъэр лъэшэу яни, ыш-ышыпхъухэми ягопагъ, гушІуагъэх, «сыдэущтэу едгъэджэщт?» аlуагъэп.

Тэхъутэмыкъое гурыт еджапіэр къызеухым, Адыгэ кіэлэегъэджэ институтым ушэтынхэр щитыгъэх, ау конкурсым
пхырыкіыгъэп. Зыдигъэзэщтэу,
зызэритыщтым егупшыси, янэрэ ышнахьыжърэ яшіэ хэлъэу
Тіуапсэ кіуагъэ ыкіи хы техническэ училищым чіэхьагъ.
Егугъоу еджэзэ, илъэс тешіагъэу письмэ къыіокіэ Ахэджэго
Мэджыдэрэ адыгэ гъэзетым
иіофышізу Шъхьаплъэкъо Хьисэрэ къыфагъэхьыгъэр. Ащ итхэгъагъ Москва театральнэ ин-

ститутым щырагъэджэщтмэ якъыхэхын Мыекъуапэ зэрэщынытыр, ятэшэу Индрысэ зыщеджэгъэ дэдэм чельанэу фаемэ еколенур. Ащыгъум Чатибэ ышеджыгъэп а нэбгыритюу къыфэтхагъэмэ ятэшыр ягъусэу а еджапер къызэраухыгъэр. Нэужым ышнахыжъ къыфиютэжынъ Мэджыдэ зэрэгукертьагър ыки гущыгъу зэфэхъугъэхэу Чатибэ Тіуапсэ кіуагъэу хы училищым зэрэщеджэрэр.

Еджапіэм чіэсызэ Чатибэ художественнэ самодеятельностым хэлажьэщтыгъ, орэд къыІощтыгъ. Я 9-рэ классым исыгь хэкум иеджапІэхэм ясамодеятельность икъэгъэлъэгьонэу Мыекъуапэ щыІагъэм зыхэлажьэм. Джащыгъум жюрим хэсыгъэ адыгэл лъэгъупхъэм къыриІогъагъ орэдыІо ныбжьыкІэхэр адыгэ ансамблэм зэрищыкІагьэхэр, фаемэ, еджапІэр къызиухыкІэ аригъэштэнэу. Мэджыд зэрицІэр зэхихыгъагъ, ау ылъэкъуацІэ ышІэщтыгьэп. ЕджапІэр къызеухым, гухэлъэу и агъэр нэмык ыгъ. Джы письмэу къыlукlагъэмкlэ енэгуягъ ар зэрэ Мэджыдэм.

Егъэжьэгъур

Мафэу агъэнэфагъэм ехъулізу Чатибэ Мыекъуапэ къэсыгъ. Театрэм ифойе кіалэу къекіоліагъэхэм ахэтзэ, а Мэджыдэр къычіахьэу зелъэгъум, пэгъокіи сэлам рихыгъ.

- Письмэм укъыщагъ, арба? къеупчІыгъ.
- Ары, сыкъыщагъ.— Сценэм укъытехьэмэ къэ-
- Сценэм укъытехьэмэ къэпіощтхэр укъыхэмыукъонэу дэгъоу зэбгъэшіагъэха?
 - ЗэзгъэшІагъэх.
- Ащыгъум дэгъу, мэкъэ ІэтыгъэкІэ зэхэугуфыкІыгъэу, умыщынэу къаlох, — къыри-Іуи, залым чІэхьагъ.

Москва къикІыгъэхэу театральнэ институтым иректорэу М. А. Горбуновымрэ актерскэ факультетым идеканэу П. В. Остальскэмрэ зыфаГуагъэр зэкІэ Чатибэ сценэм щигъэцэкІагъ — баснэм, усэхэм ыгу етыгъэу къяджагъ, адыгэ орэдыжъри мэкъэ лъэшкІэ къы-

Лъэпкъ

Іуагъ, къыраюгъэ темэмкю едзыгъор къышыгъ, къэшъуагъ. Комиссием хэтхэм зэдырагъаштэу хъункю алъытагъ. Джарэущтэу 1957-рэ илъэсым артист сэнэхьатым илъагъо теуцуагъ. Икъу фэдизэу а сэнэхьатыр къызюкигъэхьагъру, къышырэ роль пэпчъ июлэюсэныгъэшхо къыхэщэу ащ фэдиз илъэсхэм рэлажьэ. Адыгэ студиеу театральнэ институтым зищытхъу щаюуатэщтыгъэм щызэдеджагъэхэу Пэ-

рэныкъо Чатибэ, КІыкІ Юрэ, Устэкъо Мыхъутарэ, Уарпэкъо Аслъанэ непи сценэм зэдытетых.

Актерскэ Іэпэ-ІэсэныгъэмкІэ кІэлэегъаджэу яІагъэр доцентэу В. А. Вронскаяр ары. Ригъэджэгъагъэх ащ апэрэ Адыгэ студийцэхэу 1941-рэ илъэсым къэзыухыгъэхэу ясэнэхьат рылэжьэнхэу зинасып къымыхьыгъэхэр. Хэгъэгу зэошхом хэкІодэгъэ кІэли 9-мэ ащыщыгъ Чатибэ ятэшри.

Варвара Алексеевнам ятюнэрэ студием ихудожественнэ пащэу, профессорэу Михаил Чи-

стяковыр игъусэу студийцэмэ нэбгырэ пэпчъ ылъэкъуаціэ кіэупчіэхэзэ нэіуасэ зафашіыгъ. Чэзыур Чатибэ къызынэсым, «сэ сы Пэрэныкъу, о ебгъэджэгъэ Пэрэныкъор сятэш» риіуагъ. Педагог бзылъфыгъэр нэку-нэпс хъугъэу Іаплі къызэрэрищэкіыгъэр Чатибэ щымыгъупшэжьынэу ищыіэныгъэ къыхэнагъ.

КІэлэегъаджэмэ анаІэ лъэшэу Адыгэ студием къытетыгъ, икъу фэдизэу сценэм зэрэфагъэсэщтхэм дэшъхьахыгъэ-

хэп. Тикlалэхэмрэ типшъашъэхэмрэ афэгъэхьыгъэу ректорым ыlощтыгъ: «Сиадыгэхэр». Ащ гур къыlэтыщтыгъ, нахь дэгъоу еджэнхэм фищэщтыгъэх. Джы къызнэсыгъэм шlукlэ игугъу ашlыжьы. Апэрэ курсым щегъэжьагъэу студент анахь дэгъумэ ащыщэу Чатибэ илъэситфэ еджагъ. Дипломнэ спектаклэхэу агъэнэфагъэмэ ащыщэу «Цlыфымрэ тыгъужъымрэ» зыфиlоу испан драматургэу А. Гимера идрамэу

Бэрэтэрэ Хьамидэ зэридзэк ыгьэм Себастьян ироль къыщишынэу къыратыгъ. Дэгъу дэдэуи къышыгъ. Адрэ дипломнэ спектаклэхэу «Машенька» (А. Афиногенов), «Чапыч зимывагъэм уплэжъ ыгъотыгъ» (А. Островский) зыфиюхэрэм Окаемовымрэ Епишкинымрэ ярольхэр къащишыгъ. 1962-рэ илъэсым еджэныр къыухи, студиер хэкум къызэкюжым, а спектаклэхэр репертуарым хагъахьэхи, Мыекъуапи тикъуаджэхэми къащагъэлъэгъуагъэх,

цыфмэ гушІуагъо къафахьызэ, Адыгэ театрэм пкъэоу кІзуцуагъэх. Ахэм зыкІз ащыщхэу Пэрэныкъо Чатибэрэ ишъхьэгъусэу Разыетрэ профессиональнэ театральнэ гъогум теуцох.

Ишъхьэгъусэ къыгот

ЗэгурыІохэу, яІорэ яшІэрэ зэхэлъэу, яунагъо цІыф кІуапІэу псэугъэх, сценэм зэдытетыгъэх, а зы спектаклэхэм зэдыхэтхэуи бэрэ къыхэкІыгъ. КІалэрэ пшъашъэрэ зэдапіугь, рагъэджагъэх. Разыет Пэхъумэ япхъугъ (Рая етІощтыгъ), илъэс 40 фэдизрэ сценэм тетыгъ, ролыбэ къышІыгъ, агурыющтыгъ режиссермэ, ягуапэу яспектаклэхэм ахагъэлажьэщтыгъ. Аужырэу къышІыгъэмэ ащыщ Дэхэбаринэ ироль — драматургэу Мамый Ерэджыбэ икомедиеу «Дэхэбаринэ ихьакіэщ» роль шъхьаіэу хэтыр. Шэн гъэтІылъыгъэ зиІэ бзылъфыгъэ рэхьатэу, гукІэгъу зыхэлъэу, бэрэчэт нэгушюу щытыгъ Разыет. Театрэм чІэт артисткэ ціэрыіомэ ащыщыгъ. Ифэшъошэ шъыпкъэу Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикэм изаслуженнэ артист щытхъуцІэр къыфаусыгъ, ащ рыгушхощтыгь, ыгъэлъапІэщтыгь. Разыет идунай зихъожьыгъэр илъэс 15 хъугъэ, зыдэкІожьыгъэм Тхьэм щышІу ешІ. Пэрэныкъохэм яартист унэгъо ныбжьыкІэхэмкІэ непи щысэ-

Чатибэ Іоф зишІэрэм щегьэжьагьэу репертуарым пытуу хэмытэу ильэс къыхэкІыгьэп. Ныбжьым емыльытыгьэу, ащкІэ чан, зи къызтыригьанэрэп. Артистым итворческэ гьогу урыпльэжьмэ, анахьэу зыцІэ къепІощтхэр мыщфэдэ ролых: Мыхьамэт («Насыпым игьогу» — КІэрэщэ Тембот), Хьанахыкъо Къымчэрый («Пщы-оркъ зау» — Къуекъо Налбый), ХьэкІасэкъу («Насыпыр ежь-ежьырэу къакІорэп» — Мамый Ерэджыб),

Щысхэр: А. Уарпэкъу, Н. Жанэ, Ч. Пэрэныкъу, С. Хэкужъ, Ю. Хъут; щытхэр: Н. Тхьакlумаш, М. Устэкъу, Къ. Шъхьаплъэкъу, Ч. Мурат.

Teatpam 3ЫРИТЫГЪ

Глостер («Пэчъыхьэу Лир» — У. Шекспир), Козак («Къу-шъхьэм сыгу хэлъ» — У. Сароян), Эдильбай («ЛІэшІэгъум нахь кІыхьэу зы маф» -Ч. Айтматов), Батыр ыкІи Нэпцэшхор («Батыр» ыкІи «ІэнатІэм игъэрхэр» — Мурэтэ Чэпай), Жевакин («Ревизор» — Н. Гоголь), нэмыкІхэри.

Рольхэм якъэшіыкі

Чатибэ къышІырэ рольхэм куоу ачІэІабэ, психологическэ къэтыкІэ гъэшІэгъон къафегъоты, иІэпэІэсэныгъэ икъукІэ ыгъэфедэзэ, къытырэ образыр пшІошъ ыгъэхъоу уапашъхьэ къырегъэуцо. Иактерскэ шыкіэ-гъэпсыкіэ зыфэдэр щысэхэмкІэ къэзгъэлъагъо сшІоигъу. Мамый Ерэджыбэ икомедиеу «Дэхэбаринэ ихьакІэщ» хэт псэлъыхъохэм ащыщэу Шъэоціыкіу иролькіэ ар зыфэдэр мырэущтэу къегъэлъагъо: зышІолІышху, шъхьащытхъужь, адрэ псэлъыхъохэр ихъэтэпэмыхьых, ежь фэдэу зэуагъэ щымыІэу зэхилъхьагъэр ежьыри ышІошъ хъужьыгъэу зэо къэбарыр ыжэ дэкІырэп, орэди ышІыжьыгъэу къе о зэпыт. Бгъэк рик ыхэзэ Дэхэбаринэ къыдихыныр ары игухэлъыр. Ыгьэделэн ыгьотымэ, къыщэщт гоо фэшіыкіэ, ишъхьэгъус ары зэгуаорэр. ШъэоцІыкІу джа ибгъэкъэгъэшъорышІыгъ ары артистым зиобразэу къытырэм лъапсэ фишІыгъэр, удигъэхьащхызэ уегъэумысы.

Классикэм зыфэбгъазэмэ, анахьэу къыхэбгъэщмэ хъущтыр У. Шекспир икомедиеу «Пшъэшъэ мыгъасэр зэрагъэсагьэр» зыфијоу Къуекъо Напбый зэридзэкІи, КІуращынэ Аскэрбый ыгъэуцугъэм Петруччо иролэу къыщишІыгъэр ары. Мы спектаклэмкІэ Шекспир идраматургие апэрэу тисценэ къытехьагь. Ащ елъытыгъэ творческэ пшъэдэкІыжьи театрэм иІагь. А пшъэдэкІыжьыр режиссерым фэшъхьафэу анахьэу зэлъытыгъагъэр Катаринэрэ Петруччорэ ярольхэр къэзышІыгъэхэ Хъурым Марыетрэ Пэрэныкъо Чатибэрэ. Къатенэрэ щымыlэу дэгъу шъыпкъэу япшъэрылъ агъэцэкІагъ. Спектаклыр Лъэпкъ театрэм ихъишъэ пытэу хэуцуагъ.

Чатибэ къызэригъэлъэгъуагъэмкіэ, Петруччо кіочіэшіу зыхэлъ кІэлэ лъэгъупхъ, пхъэшэ хьазырэуи Катаринэ дэ-

Пэрэныкъо Чатибэрэ ишъхьэгъусэу Разыетрэ апхьоу Марзыет, акъоу Азамат.

зекІо. БгъэпцІэни, бгъэшэхъуни плъэкІыщтэп. Зытетыр шъхьэихыгъэу къыуиІощт, ежь рихъухьагъэр къыдэмыхъоу, зыфиlорэм утыримыгъахьэу уцущтэп. Пшъашъэм ар икъукІэ зэхишІагъ. Пшъэшъэ мыгъасэу зыкъигъэлъэгъоным зэрэпылъым, зыкъызэришІырэм Петруччо — Пэрэныкъом гу лъетэшъ, зэрэдэзекІощт шІыкІэри нахь егъэунэфы, ынаІэ къызэрэтыридзагъэри къешІэ.

Ежьыри Катаринэ ыгу факІоу зэрэхъугъэр зыдешІэжьы. Ауми, пшъашъэм пхъэшэ-нэшаеу дэзекІо, узыстыщт гущыІэ дысхэр федзых. Ау Катаринэп зэбэнырэр, зэбэнырэр имыІо-мышІагь, игъэпсыкІэ мыщыу, маскэу тельыр зэрэтыридзыныр, Катаринэ шъыпкъэр къычІигъэщыныр ары ыкІи къычегьэщы. ШІу зэрэльэгьугьэ нэбгыритІумэ янасып къызэрэчіэкіыщтым, ящыіэныгьэ мастельэшьо Іоф къызэрэхэрэ Марыетрэ гум итІысхьэрэ рольхэмкІэ уфащэ.

Мы спектаклым фэгъэхьыгьэу зэльашІэрэ театровед-критикэу Рудольф Кушнаревым ирецензие игъэкІотыгъэ режиссерми артистхэми яюфшагъэ осэшхо фишІэу журналэу «Театр» зыфиlорэм къыхиутыгъагъ, Петруччо иобраз шъыпкъэныгъэшхо хэлъэу къызэритыгъэр, актерскэ къулайныгъэ зэрэхэлъыр хэушъхьафыкІыгъэу къыхигъэщыгъ.

ТеатрэмкІэ спектаклыр лъэгэпІэ гъэнэфагъэ хъугъэ. Ащ Пэрэныкъо Чатибэ и ахьышхо зэрэхэлъыр лъэшэу нафэу щыт.

Илъэс зыбгъупшІкІэ узэкІэ-Іэбэжьмэ, зыгъэгумэкІырэ Іофыгъо горэ Чатибэ ыгукІэ къызыдырихьакІэу щытыгь. Ыушъэфыщтыгъэп. Непэрэ щыІакІэм къыхэхыгъэ темэкІэ пьесэ ытхы шІоигъуагъ, ау тхьапэм адрэ тхьапэр кіэльыкіозэ, мэкіэ-макІэу, гуІэн хэмылъэу тхэу римыхьащтым игупшысэ Чатибэ- гъэжьагъ. Джарэущтэу пьесэр лым ар иухыкі.

гъунэм нигъэсыгъ, зыхэІэзыхьажьыгъэ чІыпІэхэри, икІэрыкІэу кІишІыкІыжьыгъэхэри къыхэкІыгъэх. «О, си Тхь, къысфэгъэгъу!» — джары зэреджагъэр.

ЩыІэныгъэм иджэмакъ

Пьесэр театрэм ищыкІагьэу, гъэуцугъэн фаеу художественнэ советым ылъытагъ ык/и режиссер ціэрыюу Тхьакіумэщэ Налбый ащ игъэуцун фежьагъ. Авторымрэ режиссерымрэ яшІэ зэхэлъэу финалыр зэрахъокІыгъ, нахь агъэлъэшыгъ. ТищыІакІэ къыхэхъухьэрэ хъугьэ-шІэгъэ дэйхэу ешъоным, наркоманием къапкъырыкІырэ тхьамыкІагъор сценэм иамалхэмкІэ спектаклым къыгъэлъэгъуагъ.

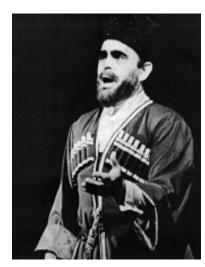
Нымрэ тымрэ акъо ешъуакІо агъэдэІон алъэкІырэп. КІэлэегъаджэщтыгъэх, пlукlи гъэсакІи дэгъоу ашІэ, ау амал фэхъугъэхэп, аlэкlэкlыгъ. Сыд раІуагьэкІи зыхигьахьэрэп, къыридзэхэрэп, цІыфыгъэ-адыгагъэр чІинагъ. Янэрэ ятэрэ ежьым егъэмысэх, яІофшІагъи ящы акіи икі энэкі альэх, ятыгьожьы. Ишъхьэгьусэ зыфэгубжыкІэ еошъ, шъэжъыемкІэ еукІы. Илъэс заулэрэ хьапскІэ агъэпщынагъ. Ау ащ пае нахьышІу хъугъэп, ибзэджэшІагъэмэ ахегъахъо. Шхонч узэндыгъэр ыІыгъэу ятэ къызеушъыим ягъунэгъулІэу къырихьылІагьэм шхончыр къыІэкІатхъызэ. Іашэр къэо. ПцэшІvащэр къытемыфагъэми, ыкъо инэпэтех зекІуакІэ тым фэщэчырэп, ар аджал фэхъу. Ятэ зыІэкІеубытэшъ, мэкъэ ІэтыгъэкІэ «О си Тхь, къысфэгъэгъу!» ею кlапэм. Спектакрэз ар теуцожьыщта? — а упчІэу зыфэбгъэуцужьырэм иджэуап ор-орэу ептыжьыныр спектаклым къыпфегъазэ. Тым ироль ежь Пэрэныкъо Чатибэ къешІы, ныр — Уджыхъу Марыет, ыкъо — Жъудэ Аскэрбый. Мыхэми, адрэ артистэу хэлажьэхэрэми пьесэм хэлъ гупшысэр пшІошъ агъэхъоу ярольхэр къашІых. Мыекъуапи, къуаджэхэми спектаклыр къащагъэлъагъо, агу рихьэу, зэхашІэу еплъых. Гъобэкъуае, Тэхъутэмыкъуае тІорытю къащагъэлъэгъуагъ. Чъэпыогъум и 26-м Пэрэныкъо Чатибэ июбилейнэ пчыхьэзэхахьэу Льэпкъ театрэм щы-Іэщтми ар щытлъэгъущт.

ЗыкъишІэжьыни, гъогу тэ-

Джыри ытхыщт

Апэрэ пьесэм ятІонэрэри къыкІэлъыкІуагъ. Ар комедие, непэрэ щыІакІэм къыхэхыгъ. Шъхьэу фишІыгъэр «Сыфаеп къэсщэнэу, сы-фа-еп» — ащкІэ къэошІэ темэу къыхихыгъэр. Гъэзетэу «Адыгэ макъэм» къыхеуты, театрэми ритыгъ.

ИшэнкІэ Ч. Пэрэныкъор цІыф гъэтІылъыгъ, теубытагъэ иІ, ыІощт-ышІэщтымкІэ зыфэсакъыжьы. Лъэшэу егъэлъапІэх ныбджэгъуныгъэр, гукІэгъур, шъыпкъэныгъэр. Спектаклэ дэгъу театрэм ыгъэуцугъэмэ, репертуарым кІэу адыгэ пьесэ къыхэхьагъэмэ, къыхэщэу ащэгушІукІы, сценэм къыды-

Къэгъэлъэгъонэу «мехдедов мехажетвТ» Ч. Пэрэныкъор хэлажьэ.

тетмэ гъэхъагъэ ашІыгъэмэ, ыгукІэ разэ мэхъу.

Тильэпкъ театрэ ыцІэ къыгьэшъыпкъэжьэу, тигушъхьэ кlyaчІэ итрибунэ чанэу, тиныдэлъфыбзэ иджэмэкъэ Іэтыгъэу сыдигъокІи щытыным ыгукІи ышъхьэкІи афэгумэкІэу, ежь фэлъэкІыщтымкІэ къогъанэ ымышІ у театральнэ искусствэм зезытыгьэпэ цІыф Пэрэныкьо Чатибэ. Ифэшъошэ шъыпкъэу итворческэ ІофшІэн къыкІэкІуагъэх ищытхъуцІэ лъапІэхэр, медальхэу «За доблестный труд», «Адыгеим и Щытхъузехь» зыфиlохэрэр, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ. Чатибэ Тэхъутэмыкъое районым ицІыф гъэшІуагъ.

Тыкъыпщыгугьэу уигьэхъэгьакІэмэ тыкъяжэ. Узфаер къыбдэхъоу, уипсауныгъэ къыкІимычэу, уикъорэлъфхэм янасып къэплъэгъужьэу ущыІэнэу, ашъхьагъ бэрэ уитынэу тыпфэхъохъу, Чатиб!

> ШЪХЬАПЛЪЭКЪО Къэсэй. Театровед.

Спектаклэу «О, си Тхь, къысфэгъэ гъу!» зыфиТорэм сурэтыр къыщы-

ТИКОНЦЕРТХЭР

Адыгеим, Къэбэртэе-Бэлъкъарым язаслуженнэ артистэу, орэдыю ціэрыю Дзыбэ Мыхьамэт ипчыхьэзэхахьэ шэкІогъум и 24-м Мыекъуапэ щыкІуагъ. Къэралыгъо филармонием концертым щеплъыгъэхэм гухахъо хагъотагъ.

Мэкъэгъэ зимыщыкІэгъэ орэдыІу

Темыр Кавказым иреспубликэхэм, Краснодар краим, Адыгеим икъуаджэхэм къарыкІыгъэхэр пчыхьэзэхахьэм щытлъэгъугъэх. УрысыбзэкІи, адыгабзэкІи артистым къыІогъэ орэдхэр дискхэм атетхагъэхэу бэрэ зэхэтэхых, тямызэщэу

тшІогъэшІэгъонэу тядэІу. Дзыбэ Мыхьамэтрэ Адыгеим ыкІи Къэрэщэе-Щэрджэсым язаслуженнэ артисткэү Нэчэс Анжеликэрэ ятворческэ зэпхыныгъэхэм заушъомбгъу. Анжеликэ ыусыгъэ орэдхэм тамэ язытырэмэ Мыхьамэт ащыщ.

– Дзыбэ Мыхьамэт ипчыхьэзэхахьэхэм сигуапэу сахэлажьэ, тызэгъусэу орэдхэр тэгъэжъынчых, — къытиІуагъ Нэчэс Анжеликэ. — Тимыльэпкьэгьухэр бэ хъухэу тиконцертхэм зэряплъыхэрэм тегъэгушІо.

Гъонэжьыкъо Аскэррэ Мырзэ Дзэпщрэ зэдаусыгъэу «КъакІоба, къакІоба» зыфијорэр А. Нэчэсым къыІуагъ. М. Дзыбэми Адыгеим икомпозиторхэм бэшlагъэу

якъэлэмыпэ къычІэкІыгъэхэм икІэрыкІэу тамэ аретыжьы. «Дахэ сидунай», «Сикъуадж», фэшъхьафхэри ирепертуар хигъэхьагъэх.

 Орэдхэм къэlокіэ хэхыгъэ къафэзгъотызэ цІыфхэм зэхязгъэхынхэу сыфай, — игупшысэхэм тащегъэгъуазэ Дзыбэ Мыхьамэт. — Тикомпозиторхэм орэд дэхабэ аусыгъ, ау ахэр макІэу тиконцертхэм ащэјух.

Усэхэр М. Дзыбэм ытхынэу фежьагъэгоп, орэдышъохэм дахьыхы. Орэд хъун зылъэкІыщт усэм псынкІзу гу лъетэ. Адыгэмэ афэгъэхьыгъэ орэдэу ащ къы-Іуагъэр музыкальнэ театрэм къыщагъотынкІи пшІэхэщтэп. ЛІыхъужъныгъэм, пытагъэм, лъэпкъыр бгъэлъэпІэн зэрэфаем орэдыр афэгъэхьыгъ. Артистхэр ylэшыгъэх, язекіокіэ-шіыкіэхэм тарихъыр нахь куоу къаlуатэ.

Пщынэо ціэрыю орэдышъохэр зыусэу щыlэр макlэп. Лlыбзыу Аслъан тилъэпкъэгъухэр зыщыпсэурэ хэгьэгухэм ащашіэ. Музыкантым зыми фэмыдэ екіоліакіэхэр искусствэм къызэрэщигьотырэм ишІуагъэкІэ, ипщынэ дахэу «къегъэгущыІэ». М. Дзыбэм иконцертхэм ахэлэжьэныр шэнышІу фэхъугъ.

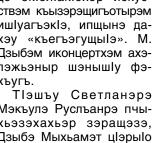
Мэкъулэ Руслъанрэ пчыхьэзэхахьэр зэращэзэ, Дзыбэ Мыхьамэт цІэрыІо искусствэм зэрэщыхъугъэр, адыгабзэм изэгъэшІэн, игъэфедэн зэрэпылъыр хагъэунэфыкІыгъ. Анахьэу къыхагъэщыгъэр мэкъэгъэlу зимыщыкlэгъэ артистэу зэрэщытыр ары.

Итворчествэ цІыфмэ ягунэс. М. Дзыбэм иконцерт шэкlогъум и 24-м филармонием щыкІуагъ.

Тэ тызэрэщыгъуазэмкіэ, шэкіогъум и 25-м ятІонэрэ концертэу Мыекъуапэ щызэхащагъэми а зы нэбгырэхэр еплъынхэм фэшІ пэшІорыгъэшъэу билетхэр ащэфыгьагьэх. Ащи искусствэм мэхьанэ щыримыІ эу щытэп. Мыхьамэт пшынэмкІэ орэдышъор къызыхедзэм, икІэлэцІыкІуитІу пчэгум къызэрэщышъуагъэхэр, ышнахьыкІэу Айтэч пхъэкІычыр ыІыгъэу къызэрэдежъыугъэр сыдым ымы-

Дунаим щашІэрэ орэдэу «Синан» зыфиlорэмкІэ Мыхьамэт иконцерт зэфашІыжьыгъ. Артистым янэу Марыет пчыхьэзэхахьэм тыщыlукlaгь, тигуапэу нэпэеплъ сурэтыр янэрэ ыкъорэ атетхыгъ. Ным нахь лъапІэ щымыІ эу зылъытэрэ Дзыбэ Мыхьамэт лъэпкъхэм яартистэу тэлъытэ, тырэгушхо, искусствэм бэгъашІэ щыхъунэу, инасып зыдилъэгъужьзэ щыІэнэу Тхьэм тыфелъэlу.

Сурэтхэр концертым къыщытетхыгъэх.

Редакциер зыдэщыІэр: 385000,

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзы-

гъэкІырэр:

Адыгэ Республи-

кэм лъэпкъ

ІофхэмкІэ, ІэкІыб

къэралхэм ащы-

псэурэ тилъэп-

къэгъухэм адыряІэ

зэпхыныгъэхэмкІэ

ыкІи къэбар

жъугъэм иамал-

хэмкІэ и Комитет

Адресыр: ур. Кре-

стьянскэр, 236

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр,

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-

пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 3250 Индексхэр 52161 52162 Зак. 995

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

> МэщлІэкъо Саид

Редактор шъхьа Іэм игуадзэр пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр Хъурмэ Хъусен

• ИСКУССТВЭР — ТИБАИНЫГЪ

Театрэхэр Мыекъуапэ щызэІукІэщтых лъэгъошт.

Шъолъырхэм ятеатрэхэм яфестивалэу «Наш меловой круг» зыфиlорэр ятфэнэрэу Мыекъуапэ щызэхащэ. Шэкlогъум и 27-м къыщыублагъэу и 30-м нэс Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахьимэ ыціэкіэ щытым спектаклэхэр къыщагъэлъэгъощтых, искусствэм щытегущыІэщтых.

рэмкіэ и Министерствэ, Уры- Іофышіэхэм я Союз, Адыге-

Адыгэ Республикэм культу- сые Федерацием итеатральнэ

им и Лъэпкъ театрэу И. Цэим ыцІэкІэ щытым Адыгэ-Абхъаз геатрэхэм яфестиваль зэхащэ.

Къэбэртэе-Бэлъкъарым и Къэралыгъо театрэу А. Шэуджэнцыкіум ыціэкіэ щытым шэкІогьум и 27-м фестивалыр къызэ-Іуихыщт, пшъэшъэ дахэр зэратыгъурэм фэгъэхьыгъэ къэгъэлъэгъоным искусствэр зышІогъэшІэгъонхэр сыхьатыр 18.30-м еплъыштых.

ШэкІогъум и 28-м сыхьатыр 13-м Абазин къэралыгъо театрэм «Ным ыгу» зыфиІорэр, республикэм и Щэрджэс театрэ спектаклэу «Нысэр» сыхьатыр 18.30-м къагъэ-

Темыр Осетием — Аланием и Къэралыгъо театрэ шэкІогъум и 29-м сыхьатыр 13-м «Любишь, не любишь» зыфиlорэм тыригъэплъыщт. Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэу И. Цэим ыцІэкІэ щытым бэмэ агу рихьыгъэ спектаклэу «ЛъышІэжьыр» сыхьатыр 18.30-м къыгъэлъэгьощт. Ф. Лорка ипьесэу Емыж МулиІэт адыгабзэкІэ зэридзэкІыжьыгъэр режиссерэу ЕмкІужь Андзор ыгъэуцугъ.

ШэкІогъум и 30-м Къалмыкъым и Лъэпкъ театрэу Б. Басанговым ыцІэкІэ щытым «О, Чууче! Чууче!» зыфигорэр сыхьатыр 12-м къыгъэлъэгъощт. Краснодар Академическэ театрэу М. Горькэм ыцІэкІэ щытым спектаклэу «Текстыр» сыхьатыр 18.30-м къытыщт.

 Фестивалыр гъэшІэгъон хъущт, — къытиІуагъ Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэу И. Цэим ыцІэкІэ щытым ихудожественнэ пащэу Шъхьэлэхъо Светланэ. — Абхъазым купышхо къикІыщт. Спектаклэ къамыгъэлъэгъощтми, Абхъазым щыщхэр зэхэшэн Іофыгьохэм ахэлэжьэщтых. Титеатрэ иІофшІагьэу «ЛъышІэжьыр» пчыхьитІум Мыекъуапэ къыщыдгъэлъэгъуагъ. ШъолъырдехешифоІк мехедтвэтк мех тикъалэ гущыІэгъу щызэфэхъущтых. Искусствэм зэфищэгъэ шъолъырхэм ятворчествэ тигъэзет инэкІубгъохэм къащытІотэщт.

Фестивалым шъукъеблагъэх, спектаклэхэм ыпкІэ алъышъумытэу шъуяплъын шъулъэкІыщт.

Сурэтым итыр: спектаклэу «ЛъышІэжьыр» тиартистхэм къагъэлъагъо.

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.